

Sygn. akt I.Ca 199/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Krzysztof Derda
Sędziowie SO :	Cezary Olszewski, Joanna Walczuk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2019 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko Kołu (...) w G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Koła (...) w G. od wyroku Sądu Rejonowego w Olecku z dnia 7 marca 2019r. sygn. akt I C 645/17

1. Oddała apelację.

2. Zasądza od pozwanego Koła (...) w G. na rzecz powoda W. K. kwotę 450 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II-giej instancji.

SSO Cezary Olszewski SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Joanna Walczuk

Sygn. akt: I.Ca. 199/19

UZASADNIENIE

Powód W. K. wystąpił z pozwem o zapłatę przeciwko Kołu (...) w G.. W przedmiotowym pozwie domagał się od pozwanego zapłaty kwoty 4.161,62 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 20 maja 2017 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając powództwo argumentował, iż w marcu 2017 roku na nieruchomości rolnej, której jest właścicielem doszło do powstania szkód w uprawach spowodowanych przez zwierzynę łowną. W następstwie zgłoszenia zdarzenia pozwany oszacował szkody i wpłacił na rzecz powoda do dnia wniesienia pozwu kwotę 603,38 zł. Z uwagi na brak aprobaty co do wyceny szkód sporządzonej przez pozwanego, powód W. K. zlecił prywatną wycenę rzeczoznawcy majątkowemu. Wskazana w pozwie kwota dochodzonego roszczenia stanowi różnicę pomiędzy wypłaconą dotychczas przez pozwanego kwotą, a kwotą ustaloną przez powoda w trakcie zleconej wyceny szkody w uprawie.

Odpowiadając na pozew pozwany K. (...) w G. wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu. Uzasadniając podkreślał, iż co do zasady aprobuje fakt powstania po stronie powoda szkody spowodowanej działaniem zwierzyny łownej, jednakże podejmując racjonalne działania powód winien był przeprowadzić rekultywację uszkodzonego obszaru i kontynuowanie uprawy. Powód jednakże zlikwidował całą uprawę łącznie z pozostałą niezniszczoną częścią, które to działanie było nieracjonalne i skutkowało oszacowaniem przez rzeczoznawcę szkody na kwotę odpowiadająca wartości 100 % upraw.

Pismem datowanym na dzień 04 marca 2019 roku powód cofnął pozew ponad kwotę 2.401,72 zł, zrzekając się roszczenia w tym zakresie. Na rozprawie w dniu 07 marca 2019 roku pozwany uznał powództwo co do kwoty 153,92 zł.

Wyrokiem z dnia 07 marca 2019 roku sygn. akt I C 645/17 Sąd Rejonowy w Olecku I Wydział Cywilny w pkt. I zasądził od pozwanego Koła (...) w G. na rzecz powoda W. K. kwotę 2.401,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi, liczoną od tej kwoty od dnia 20 maj 2017 roku do dnia zapłaty, umarzając postępowanie w pozostałym zakresie w pkt. II. W pkt. III nakazał kasie Sądu Rejonowego w Olecku przesięgować na rachunek właściwy dla dochodów kwotę 152,12 zł z zaliczki zapisanej pod pozycją nr (...).W. pkt. IV zwrócił powodowi W. K. kwotę 94,42 zł niewykorzystanej zaliczki. Pkt. V zasądził od pozwanego Koła (...) (...)” w G. na rzecz powoda W. K. kwotę 269,18 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś w pkt. VI nadał wyrokowi w pkt. I co do kwoty 153,92 zł oraz odsetek ustawowych od tej kwoty rygor natychmiastowej wykonalności.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powód W. K. dokonał zasiewu koniczyny na należących do niego działkach położonych w miejscowości S., oznaczonych numerami geodezyjnymi (...). W marcu 2017 roku na w/w nieruchomościach doszło do szkody w uprawach rolnych na skutek działań zwierzyny łownej. Pozwane Koło (...) w G. jest dzierżawcą obwodu łowieckiego, w którego skład wchodzi m.in. należące do powoda działki.

Powód dokonał zgłoszenia szkody pozwanemu w następstwie czego w dniu 26 marca 2017 roku reprezentanci pozwanego Koła (...) przeprowadzili oględziny zniszczonych upraw. W sporządzonym w wyniku oględzin protokole jako zwierzę, które dokonało zniszczeń w uprawach wskazano dzika zaś jako obszar na jakim odnotowano szkody 0.98613 ha. Przy czym procentową wartość uszkodzenia ustalono na 64,27 %, zaś wartość należnego powodowi odszkodowania na kwotę 598,35 zł.

W piśmie skierowanym do pozwanego z dnia 29 marca 2017 roku, powód wnosił o uregulowanie kosztów likwidacji oraz utraconych dochodów z tytułu utraty całej plantacji koniczyny w łącznej powierzchni 6 ha położonej na działkach o nr (...). Ponadto z uwagi na brak aprobaty szacunkowej wartości szkody dokonanej przez pracowników pozwanego powód zlecił prywatną wycenę wartości poniesionych szkód w uprawie. Na skutek przeprowadzonej wyceny Rzeczoznawca z (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. wycenił szkody w uprawach powoda na łączną kwotę 4.765,00 zł.

Dnia 24 kwietnia 2017 roku powód wystosował do pozwanego pismo zawierającym żądanie wypłaty kwoty odszkodowania odpowiadającej wartości sporządzonej przez powoda prywatnej wyceny szkód.

W oparciu o przeprowadzoną na potrzeby sprawy opinię biegłego S. K. Sąd I instancji ustalił, iż wartość szkód spowodowanych w uprawach powoda kształtowała się na kwotę 3005,10 zł. Sąd Rejonowy wskazał również, że uznał przedmiotową opinię za posiadającą pełną moc dowodową.

Powołując się na treść regulacji prawnej przewidzianej w art. 46 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo Łowieckie Sąd I instancji uznał, iż przedmiotowe powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W świetle w/w regulacji:

1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych:

1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniele i sarny;

2) przy wykonywaniu polowania.

2. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1, a także ustalania wysokości odszkodowania dokonują przedstawiciele zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego. Na żądanie strony w oględzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania uczestniczy przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej.

Sąd Rejonowy podkreślał, iż przy ustalaniu wysokości odszkodowania w przedmiotowej sprawie należy posilkować się przepisami kodeksu cywilnego, w szczególności art. 361 k.c. – 363 k.c., przy równoczesnym zastosowaniu zapisów przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając terminy zgłoszenia szkody, obowiązek szacowania wstępnego i ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy.

W ramach szeroko rozumianej ochrony własności zagwarantowanej w przepisach Konstytucji oraz K.C. ująć należy również prawo do naprawienia szkody wynikłej w skutek naruszenia prawa własności. Norma przewidziana w treści art. 361 § 1 k.c. stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2).

Sama kwestia naprawienia szkody przewidziana została przez ustawodawcę w art. 363 k.c. Naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu (§1).

Jako podstawę do określenia należnej powodowi kwoty odszkodowania Sąd Rejonowy przyjął równowartość ziarna i plonów, których zebranie zostało uniemożliwione wskutek powstałej szkody. Sama zaś wysokość szkody powstałej w należących do powoda zasiewach była związana z koniecznością zaorania upraw oraz ponownego zasiewu nową roślinnością. Szacując kwotę odszkodowania od równowartości utraconych przez powoda plonów odjęto kwotę wydatków niezbędnych do zbioru upraw w przypadku niepowstania szkody.

Uwzględniając aktualnie obowiązujące przepisy Sąd I instancji stwierdził, iż szkoda w należących do powoda uprawach powinna zostać uznana w pełnej wysokości poprzez zestawienie wartości majątku powoda przed szkodą i po szkodzie.

Sąd zwrócił również uwagę na aktualnie obowiązujące przepisy w postaci ustawy z dnia 22 marca 2018 roku o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych ustaw, gdzie w art. 11 wskazano, iż do spraw z zakresu szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniele i sarny oraz przy wykonywaniu polowania wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji uwzględnił powództwo w zakresie kwoty 2401,72 zł tj.: różnicy wskazanej przez biegłego wysokości szkody i kwoty, jaką powód otrzymał dotychczas od pozwanego. W zakresie odsetek orzeczono w oparciu o regulację z art. 359 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. stosownie do żądania pozwu. Jednocześnie Sąd podkreślał, iż pozwany po złożeniu przez powoda żądania wypłaty odszkodowania dysponował stosowną dokumentacją pozwalającą na określenie zarówno zasadności odszkodowania jak i samej jego wysokości. Z uwagi na cofnięcie pozwu i zrzeczenie się roszczenia w pozostałym zakresie Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 203 § 1 i 4 k.p.c. Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania wydano na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany Koło (...) w G. zaskarżając go w części, tj.: w zakresie pkt. I. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucał:

- naruszenie § 5 rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 08 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. z 2010 roku, Nr 45 poz. 272) poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie 100 % odszkodowania pomimo, iż uprawa powoda wymagała zaorania i została zaorana oraz wykorzystana w tym samym roku produkcyjnym na inną uprawę, a szkoda będąca przedmiotem niniejszego postępowania powstała w okresie przed 15 kwietnia;

- naruszenie art. 361 k.c. i art. 363 k.c. poprzez nieprawidłowe ich zastosowanie i zasądzenie od pozwanego odszkodowania w kwocie przekraczającej rzeczywistą szkodę poniesioną przez powoda.

Uwzględniając w/w zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 153,92 zł. Wskazując jako roszczenie ewentualne wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Olecku do ponownego rozpoznania. Ponadto domagał się wydania orzeczenia w zakresie kosztów postępowania poniesionych przez pozwanego w I i II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zawierała argumentów, które uzasadniałyby zmianę zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną poczynione przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie. Brak było zatem potrzeby ich ponownego przytaczania, a wypowiedzieć się należało jedynie co do zarzutów apelacji.

Dokonując oceny zarzutów zawartych w apelacji w pierwszej kolejności rozważyć należało zarzut naruszenia § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 08 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. z 2010 roku, Nr 45 poz. 272) poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie 100 % odszkodowania pomimo, iż uprawa powoda wymagała zaorania i została zaorana oraz wykorzystana w tym samym roku produkcyjnym na inną uprawę, a szkoda będąca przedmiotem niniejszego postępowania powstała w okresie przed 15 kwietnia. Wbrew stanowisku pozwanego, w ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowy zarzut nie zasługiwał na aprobatę.

Językowa wykładnia zapisów art. 46 i art. 49 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo Łowieckie prowadzi do konkluzji, iż ocena zasadności wypłaty odszkodowania należnego za szkodę powstałą z tytułu działania zwierząt łownych, została niejako wyłączona spod regulacji prawa cywilnego w sferze naprawienia szkody. Podzielić w tym zakresie należało stanowisko zaprezentowane przez Sąd I instancji, iż w/w regulacje przekraczają zakres delegacji określonej w przepisie, który stanowi podstawę ich wydania. W konsekwencji powyższego Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż zasadnym było odstąpić od ich zastosowania w przedmiotowej sprawie i rozstrzygnąć zaistniały spór w oparciu o kodeksowe przepisy regulujące kwestię naprawienia szkody, tj.: art. 361-363 k.c. Własność i inne praw rzeczowe podlegają bowiem konstytucyjnej ochronie i mogą być ograniczone jedynie w drodze ustawy, co uprawnia do stwierdzenia, iż prawo do naprawienia szkody można również ograniczyć jedynie w drodze aktu prawnego o randze ustawowej.

Odnosząc się zaś do drugiego z kreowanych w apelacji zarzutów, a mianowicie naruszenia art. 361 i art. 363 k.c. poprzez nieprawidłowe ich zastosowanie i zasądzenie od pozwanego odszkodowania w kwocie przekraczającej rzeczywistą szkodę poniesioną przez powoda wskazać należy, iż art. 363 § 2 k.c. jako miernik służący określeniu rozmiarów odszkodowania wskazuje ceny. Jest to kryterium obiektywne, odnoszące się do stosunków rynkowych, panujących w regionie, w którym żyje lub prowadzi działalność osoba poszkodowana. Cena, jako miernik pozwalający na określenie w sposób pieniężny rozmiaru szkody, ma przede wszystkim zastosowanie w przypadkach gdy polega ona na utracie lub zniszczeniu rzeczy będących przedmiotem obrotu. Może jednak także służyć jako podstawa oznaczenia wielkości innych postaci szkód majątkowych.

Uwzględniając specyfikę tematyki szacowania szkód w uprawach, nie można tracić z pola widzenia, iż instytucja odszkodowania uregulowana w kodeksie cywilnym, czy to w odrębnych aktach prawnych, w tym w prawie łowieckim, jako priorytetowy cel stawia kompensację powstałej szkody. Ustalenie jej rozmiaru rzutujące na wysokość

odszkodowania jest kluczowym dla prawidłowego określenia zakresu kompensacji. Podkreślić należy jednak, iż Sąd nie dysponuje wiadomościami specjalnym pozwalającymi na samodzielną ocenę wartości szkody w płodach rolnych. Aby móc obiektywnie ocenić wysokość szkody powstałej w należącej do powoda uprawie niezbędne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.

W oparciu o ustalenia i wnioski płynące ze sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy opinii biegłego z zakresu szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzynę dziko żyjącą S. K. Sąd I instancji uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie kwoty 2401,72 zł, tj.: kwoty stanowiącej różnicę oszacowanej przez w/w biegłego wartości szkody oraz kwoty dotychczas wypłaconej przez pozwanego na rzecz powoda.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż kwestionując ocenę dowodów poczynioną przez Sąd I instancji, a w konsekwencji wysokość należnego powodowi i zasądzonego na jego rzecz odszkodowania, apelujący winien był wykazać, iż rozpoznający sprawę Sąd Rejonowy naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów. Pozwany był zatem zobligowany wskazać przyczyny dyskwalifikujące ocenę dowodów dokonaną przez sąd, przykładowo, iż Sąd I instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego.

Jako niespełniający w/w wymogów należało jednak uznać zarzut zasądzenia od pozwanego odszkodowania w kwocie przekraczającej rzeczywistą szkodę poniesioną przez powoda bez przytoczenia kompleksowej argumentacji, podważającej ustalenia poczynione przez Sąd I instancji. Stwierdzić zatem należało, że również drugi z zarzutów apelacyjnych nie mógł skutkować zmianą bądź uchyleciem wyroku Sąd I instancji.

Reasumując wskazać należy, że zwierzęta w stanie wolnym stanowią własność Skarbu Państwa (na co wskazuje sama treść art. 2 ustawy Prawo Łowieckie) zaś w wyniku działań ustawodawcy obowiązek naprawienia wyrządzonej przez nie szkody został nałożony na dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich. Powyższe prowadzi do uzasadnionej konkluzji, iż wymienione w art. 46 ust 1 Prawa Łowieckiego podmioty odpowiadają za szkody powstałe w uprawach na zasadzie ryzyka.

Z powyższych względów, uznając apelację za bezzasadną, w oparciu o art. 385 k.p.c. orzeczono jak w pkt. I sentencji wyroku.

Zawarte w pkt. II sentencji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt. 3 w związku z w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

W niniejszej sprawie apelacja pozwanego podlegała oddaleniu. Wobec powyższego powodowi przysługiwał zwrot kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym, które przy wskazanej wartości przedmiotu sporu w kocie 2248 zł wynosiły 450 zł.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Cezary Olszewski SSO Joanna Walczuk